

Mette-Marit mest elegant

Kronprinsesse Mette-Marit tok en klar førsteplass da britiske lesere skulle kåre hvem som var mest elegant kledd under bryllupet til prins Charles. Mette-Marit har etablert seg som en ekte motedronning, slår magasinet Hello! fast. Prinsesse Margarets datter lady Sarah Chatto kom på andreplass og prinsesse Eugine på tredjeplass. Nesten 20.000 deltok i avstemningen. (ANB)

for 20 år siden

Det ble grasrota og Nord-Norges dag under LO-kongressen i går. Der ble det vedtatt at planleggingen av Nord-Norgebanen skal skje i kommende fireårsperiode, samt at det skal arbeides for at alle som ønsker det skal kunne ta fire ukers sammenhengende ferie. Det siste ble vedtatt etter sterkt påtrykk fra Troms-delegasjonen.

Nordlys 11. mai 1985

for 50 år siden

I Finnmark har det gode vårfisket skapt jevn og god beskjeftigelse på fiskeindustriarbeidene. Ved fabrikkene østpå er det drift døgnet rundt, og i Vardø regner man med at de to anleggene i byen vil sette nye verdensrekord i filetproduksjon dette året. I vestre del av fylket ser det også ut til at fisket nå skal ta seg opp.

Nordlys 11. mai 1955

Nordområdene: Ulike perspektiv – én visjon

på den 3. side

Steven Sawhill
Seniorforsker,
Ocean Futures

Stortinget har nå tatt utfordringen om å gi Norge en visjon for en ny helhetlig politikk i nord.

Tre sentrale rapporter er blitt framlagt for å hjelpe de folkevalgte med denne oppgaven: *Mot Nord!*, fra Ekspertutvalget for nordområdene (desember 2003); *For Nord!*, fra Landsdelsutvalget for Nord-Norge og Nord-Trøndelag sammen med Barentssekretariatet (februar 2005); og St.meld. nr. 30, *Muligheter og utfordringer i nord*, fra Utenriksdepartementet (april 2005).

Alle rapportene har det til felles at de ønsker å fremme økonomiske, miljømessige, sosiale og politiske interesser i nord. De er imidlertid høyst ulike med hensyn til hvilket hovedperspektiv som er lagt til grunn og hvordan man skal nå målet.

Utenrikspolitikk

Utgangspunktet for Stortingsmeldingen er en sterk vektlegging på utenrikspolitikk. Regjeringen erkjenner riktig nok at andre spørsmål som regional utvikling, kommersielle aktiviteter og nasjonal sikkerhet «vil kunne ha betydning for utforming av norsk nordområdepolitikk». Likevel har den i denne omgang lagt til grunn at «disse forhold drøftes i andre sammenhenger».

Regjeringens strategi er basert på at det skal etableres en dialog med sentrale vestlige land med interesser i nord og at det mellomstatlige samarbeid med Russland skal videreutvikles.

Når det gjelder forholdet til Russland har Norge tradisjonelt søkt støtte og aktiv deltakelse fra sine vestlige allierte. Norge har brukt denne tilnærmingen på de fleste områder, med klart unntak av beslutninger om avgrensninger og ressursforvaltning i Barentshavet.

Samarbeid med Russland

Hva er nytt med regjeringens stra-

NORDOMRÅDENE Statsminister Kjell Magne Bondevik og utenriksminister Jan Petersen presenterte regjeringens nordområdemelding i Tromsø for tre uker siden.

FOTO TOR GUTTORMSEN

tegi? For det første viser vektleggingen på å videreutvikle samarbeidet med Russland at sikkerhetspolitikk ikke er et tema som dominerer i samme grad som tidligere. Russland blir i første rekke sett på som en viktig økonomisk partner. Det foreligger tilstrekkelig tillit til at man kan engasjere seg på mange interesseområder i forhold til Russland.

For det andre ser denne strategien for seg at vestlige skal tas med i diskusjonene om ressursene i Barentshavet. Årsaken er ikke så mye frykten for Russland. Det er snarere et uttrykk for en engstelse for den økende interesse Norges tradisjonelle vestlige samarbeidspartnere viser for området. For mens trusselen fra Russland har forsvunnet har vestlige land blitt mer opptatt av sine egeninteresser. Dette gjør at man kan betrakte Norge som et land som sitter mellom tre stormakter: Russland, EU og USA.

Norge kan ikke lenger ta for gitt at man har sammenfallende interesser med sine tidligere allierte i vest. Fra norsk side frykter man at sistnevnte vil inngå egne avtaler med Russland om ressursutvikling i Barentshavet og at denne typen avtaler trolig ikke vil ta hensyn til Norges interesser, spesielt miljøinteressene. Det å treke inn vestlige stater betyr ikke at man gir avkall på kontrollen med norske ressurser.

Det betyr kun at man vil sikre at aktiviteter, der flere land er involvert, blir styrt på en måte som sikrer bærekraftighet for hele økosystemet i Barentshavet. Vestlig deltakelse kan være til hjelp med hensyn til å bevege Russland til å akseptere miljøstandarder.

Regionalpolitikk

Utenrikspolitikk vil spille en sentral rolle i å sikre økonomiske, miljørelaterte, sosiale og politiske interesser i nord. Men, hvem er det sine interesser som blir ivarettatt? Som tittelen antyder, *For*

Nord! gjør det klart at nordområdepolitikken må gagne nord. Den argumenterer for å gjøre Nord-Norge til et regionalt kraftsenter. En slik oppfatning innebærer at nordområdepolitikk først og fremst blir sett på som regionalpolitikk.

For Nord! legger fram utfordringene. Rapporten peker bl.a. på at Nord-Norge mangler den infrastruktur og spesialkompetanse som er nødven-

dig for å kunne imøtekomme petroleumindustriens mange behov. Det innebærer at de fysiske, sosiale, institusjonelle og intellektuelle betingelsene som kreves må utvikles for at en regional økonomi og et regionalt samfunn skal kunne fungere på best mulig måte. For å gjøre dette støtter den *Mot Nord!* anbefaling om å avsette midler gjennom en «nordområdemilliard».

En helhetlig politikk kan ikke bare nøye seg med å se på Nord-Norges eller hele Norges interesser (se kronikk av Arnfinn Jørgensen-Dahl og Willy Østreng i Nordlys 15. april 2005). Den må også se på hele regionens interesser, uavhengig av hvordan regionen er definert.

Barentssamarbeidet

En politikk som utvikler en større region, inkludert relevante deler av Russland og Norden, vil være en fordel for Norge og norske interesser i nord.

Hvordan kan en slik stor region bli utviklet? *Mot Nord!* og nordområdemeldingen legger begge vekt på å styrke Arktisk råd. *For Nord!* er sterkt kritisk til å favorisere Arktisk råd på bekostning av Barentssamarbeidet. I stedet støtter den Barentssamarbeidet som det sentrale forum for å fremme regional utvikling, inkludert vestli-

ge stater engasjement i Barentshavet. Det siste er i motsetning til dagens situasjon der alle aktiviteter relatert til Barentshavet – unntatt miljø – er ekskludert fra Barentssamarbeidet.

Det er gode grunner til å vurdere om en regional dialog om Barentshavet bør kanaliseres gjennom Barentsrådet. Barentssamarbeidet har et bredt virkefelt. Det har en sterk regional komponent, alle berørte stater deltar og Norge utøver betydelig innflytelse i Barentsregionen. Arktisk råd har et mer begrenset miljø- og urbefolkningsfokus.

Rådet har ikke formidlet synspunkter fra regionale myndigheter eller andre innbyggere i nord, og EU deltar verken som medlem eller observatør. Kanskje er det på tide å tilføye Barentshavet til Barentssamarbeidet?

Sektorpolitikk

Den offentlige debatten om nordområdene er konsentrert om de ulike samfunnsmessige og økonomiske interessene som krysser hverandre i dette området. Derfor er det umulig å snakke om en helhetlig politikk uten å bringe inn politikk knyttet til de mest sentrale politikksektorene som miljø, næringsliv, fiskeri, energi, sikkerhet, osv.

En helhetlig politikk må søke å

“ Det som trengs er en nordområdepolitikk som kombinerer visjon og ambisjon med kapasitet.

deltar og Norge utøver betydelig innflytelse i Barentsregionen. Arktisk råd har et mer begrenset miljø- og urbefolkningsfokus.

forene motstridende interesser og fremme en vital regionaløkonomi som er miljøtilpasset. Som det framheves imot *Nord!* vil dette kreve to ting: For det første en samordnende og koordinerende beslutningsstruktur som involverer alle berørte sektorer på alle politiske nivåer. For det andre må det bygges opp en nordområdekompetanse gjennom satsing på næringsliv, forskning og forvaltning.

Næringslivet vil spille en spesielt sentral rolle som drivkraft bak en regional utvikling. For det første skaper næringslivet arbeidsplasser og skatteinntekter som fremmer utvikling. For det andre vil aktivt kommersielt samarbeid utgjøre ryggraden i et langsiktig vennskapelig forhold til Russland.

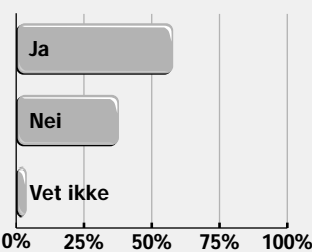
Øg kommersielt samarbeid vil bringe sammen ideer og erfaringer som igjen vil skape nye produkter og tjenester til fordel for regionen. F.eks. vil en kombinasjon av Russlands navigasjonseksperter i Arktis med Norges ekspertise innen skipsfart og marinteknologi kunne danne basis for verdens sikreste oljetransportsystem – slik det foreslås i *For Nord!*

Visjon

En helhetlig politikk i nord må integrere alle de tre perspektivene som er nevnt: utenrikspolitikk, regionalpolitikk og politikk for ulike sosiale og økonomiske sektorer. For å være effektiv må politikken være mer enn en liste med virkemidler. Det trengs en visjon for å oppmuntre, lede og gjøre politikken levende. *Mot Nord!* byr på en slik visjon: å «gjøre nordområdene til et levende område for bærekraftig utvikling, hvor kultur og natur utgjør grunnlaget for ny kommersiell aktivitet og internasjonalt samarbeid». *For Nord!* viser at Nord-Norge har en ambisjon om å oppnå dette.

Det som trengs er en nordområdepolitikk som kombinerer visjon og ambisjon med kapasitet. Det innebærer å utvikle Norges nordområdekompetanse på hjemmebane og sikre et godt politisk klima for regionens interesser på den internasjonale arena.

nettopp nå
Tror du TIL klarer å slå
Bodø/Glimt på
Alfheim 16. mai?

Nytt spørsmål - se www.nordlys.no

Lyst å lære golf?

Nye Grønt Kort kurs!
Besøk våre nettsider
eller ring 90737374.

www.tromsogolf.com

TROMSØ FINANS AS
www.tromsofinans.no

Valuta for pengene?

Vi holder nå miniseminar om mulighetene til å oppnå god avkastning i valutamarkedet.

Tema: Valutaobligasjon med garanti
Hvordan lage din egen
Investeringskonto.

Dato: Torsdag 12. mai 2005.
kl. 19.00 – 20.15

Gratis påmelding:
geir@tromsofinans.no
tlf. 776 84800